

Pihattotallissa eläimet viihtyvät

Pihattotallimme asukeilla on vapaa kulku sisältä ulos ja päinvastoin. Näin on ympäri vuoden ja vuorokauden. On mukavaa ja mielenkiintoista seurata kuinka nelijalkaiset toimivat, kun niillä on vapaus valita itse.

Pihattotallissa on isot pariovet rakennuksen molemmissa päädyissä. Etuovessa on eläinten kulun estävä portti, ja takaovesta nelijalkaiset pääsevät kulkemaan vapaasti liuskojen läpi. Kesällä molemmat pariovet ovat auki ja vasta pakkasten tullen etuovi suljetaan, mutta takaovi jää auki.

Lampaillamme Lumikilla ja Kielolla on melko harvinaiset oltavat, kun ne pääsevät myös talvisin oman mielensä mukaan ulos paistattelemaan päivää. Eläinlaumaan kuuluvat myös shetlanninponitamat Nala ja Queen, minikokoinen orivarsa Puff sekä hevostuuna Granitas.

Mieheni Simo Koutin kanssa suunnittelemani pihaton ja tallin ”risteytys” valmistui kuusi vuotta sitten. Halusimme toimivan rakennuksen vesiautomaatteineen, jossa eläimillä on mahdollisuus viettää aikaa keskenään, kulkea vapaasti ulos ja liikkua mahdollisimman laajalla alueella. Ratkaisu oli paras mahdollinen silloiselle 24-vuotiaalle hevostuuhukselleni Bani-Sadrille, joka saavuttikin kunnioitettavan 30,5 vuoden iän lauman herrana.

Lämmitetty pihatto, joka tarpeen tullen toimii ilmastoituna tallina, on mielestäni verraton ratkaisu. Kaikkein useimmin minulle on esitetty kysymys, miten nelijalkaiset osaavat mennä suojaan kylmyydeltä tai sateelta. Vastaus on aina sama: toki osaavat! Kuuden vuoden kokemus on kuitenkin osoittanut, että eniten aikaa lauma viettää sisällä kesähelteellä suojautuessaan polttavalta paahteelta sekä paarmoilta. Silloin nelijalkaiset voivat nuokkua koko päivän pihattotallissa ja lähteä ulos laitumelle vasta viilenevään iltaan ja yöhön tai sateeseen, jolloin hyönteisiä ei ole ympärillä porräämässä.

Lyömätön yhdistelmä

Talvella sisällä pihattotallissa lämpöä vapautuu ajan myötä paksunevasta turvepatjasta. Lampailla on oma karsina olkipatjalla. Joskus Lumikki ja Kielo tosin saavat seurata minishettiksistä Queenista ja Puffista, jotka mahtuvat kulkemaan karsinan oviaukosta.

Katossa sijaitsevassa ilmanvaihtokojeessa on lämmön talteenotto, joka vähentää ilmanvaihdon aiheuttamaa lämpöhukkaa. Laitteessa on myös kolmen kilowatin lämmitysteho. Myös eläimet itse tuottavat lämpöä. Heinien rouskuttaminen saa nelijalkaisten ruoansulatuksen toimimaan, joka sekun tuottaa lämpöä.

Kesän jälkeen syksyn viilenevät illat ja alkutalvi käynnistävät karvanvaihdon, kun hevosta ei turhaan loimiteta. Hevosen tuuhea talviturkki on monitoiminen, sillä nelijalkainen voi itse säädellä turkin lämmöneristystä nostelemalla karvojaan tarpeen mukaan. Loimia käytämme vain röntäsateilla, vaikka etenkin shetlan-

Kylmillä säillä kuivaheininä menekki on runsaampaa kuin leudolla ilmalla. Kun tarjolla on kahta eri laatua heinää, hyvää ja erittäin hyvää, eläimet jättävät mieluusti tilaa sille parhaimmalle heinälle. Näin nelijalkaiset on helppo totuttaa vapaaseen ruokintaan.

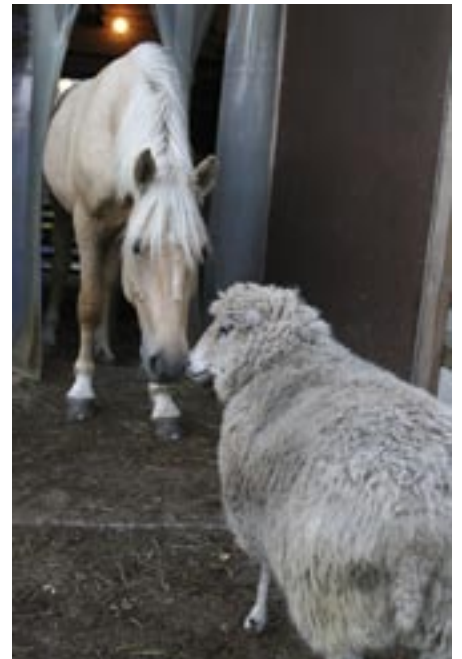
ninponin turkki ei juuri päästä kosteutta ponin iholle asti. Paksun lampaanvillan lämpö on monelle ihmisellekin tuttu juttu. Kun siinä on vielä vettä hylkivä rasva, niin yhdistelmä on lyömätön. Puhumattakaan, että sorkat tai kaviot johtavat erittäin huonosti kylmää. Ja toki vapaa liikunta myös lämmittää ja virkistää mieltä.

Liikkumisen iloa vuorokauden ympäri

Hevoset ja lampaat eivät koskaan nuku pitkiä yöunia kuten ihminen. Ne vaeltavat, leikkivät, torkkuvat ja syövät vaihtelevissa pätkissä ympäri vuorokauden. Orivarsa Puff ottaa silloin tällöin mielellään nokoset pötköllään Lumikin ja Kielon seurana pehmeällä olkipatjalla. On ilo nähdä, kun nelijalkaiset pääsevät nauttimaan myös kuutamokävelyistä tai öisistä rauhallisista ja lumisista talvimaisemista siinä missä valoisista kesäistäkin.

Liikkuminen laumassa on mielekkäämpää kuin yksinään vaeltaminen. Toki virikkeellinen maasto, jossa on puita, pensaita, mäkkiä ja aukeita niittyjä, tarjoaa antoisamman ympäristön polkuineen kuin tasainen pelto tai hiekkatarha. Aukea paikka ei useimmiten myöskään tarjoa tuulensuojaa. Kun joka paikasta ei näy kaikkialle, on kulkeminen motivoivaa ja mielekkästä.

Ulos pihattotallista asukit kulkevat eläinsuojoihin tarkoitettujen säänkestävien muoviliuskojen läpi. Tällä hetkellä rakenteilla on myös leveä tuulikaappi, jotta vesiautomaatit toimisivat moitteettomasti myös pitkillä paukkupakkasilla. Erittäin harvoin olemme käyttäneet rakennusta suljettuna

Eläimet ovat yksilöitä siinä missä ihmisetkin. Jo edesmennyt hevoseni Bani tapasi päivystää ulkosalla lähes säällä kuin säällä, kun taas Granitas hakeutuu herkemmin suojaan. Lampaat kulkivat usein Banin perässä minne tämä menikin, mutta Grandin kanssa on meneillään vasta tutustumisvaihe.

tallina. Lähinnä vain sairaustapausten takia tai äärimmäisillä pakkasilla, jotka eivät ole kestäneet kuin jonkun päivän.

Suosittelen pihattotallia lämpimästi kaikille eläinten ystäville. On mahtavaa päästä seuraamaan eläimiä, jotka saavat viettää mahdollisimman vapaata elämää ikiomas- sa laumassa. ■

Kasvisten taikaa joulupöydässä

Jouluna voi antaa joulurauhan eläimille myös ruokapöydässään. Perinteiset joululaatikot on helppo valmistaa jopa ilman maitoa ja kananmunia, eikä kinkkukaan ole enää välttämättömyys eläinten ystävän joulupöydässä. Lähi- ja luomuruokaa suosimalla ympäristökin selviää pienemmällä taakalla, ja kerrankin jouluruoan jälkeen on mieli ja olo yhden kinkun verran kevyempi.

LAURA UOTILA

Inna Somersalo on ollut kasvissyöjä ja vegaani seitsemän vuotta. Vegaaniksi siirtyminen sai hänet innostumaan ruoanlaitosta ja uusien ruokaohjeiden kokeilusta ja kehittelystä. Hän liputtaa terveellisen ja monipuolisen kasvisruoan puolesta, ja yhdessä kolmen ystävänsä kanssa hän on julkaissut uuden kasvisruokakirjan *Härkäpapua sarvista – herkullista kasvisruokaa läheltä*. Kirja sisältää ainoastaan fennovegaanisia reseptejä eli ruokia, joiden valmistukseen käytetään pelkkiä suomalaisia kasvikunnan tuotteita.

”Lähtökohta kirjalle oli se, että huomasimme kaikkien vegaaniruokaohjeiden pohjaavan aina enemmän tai vähemmän tuontiaineksiin kuten tofuun. Yritimme usein ottaa huomioon ruoanlaiton ja aines-ten ekologisuuden, mutta valmiita ohjeita

ei löytynyt kovinkaan helpolla. Vanhoista suomalaisista keittokirjoista tosin löytyy paljon ohjeita juureksista, ja moni resepti on jo suoraan vegaaninen”, Inna kertoo.

Mielikuva pelkkien kotimaisten kasvis-ten syömisestä tuntuu helposti tylsältä. Inna Somersalo auttaa heittämään tämän mielikuvan roskakoriin. ”Meillä teki-jöilläkin oli aluksi mielessä aika suppea kotimainen raaka-ainevalikoima, mutta lopulta kirjassa on käytetty yli sataa eri raaka-ainetta”, hän sanoo. ”Suomessa kasvaa mainioita proteiinikasveja kuten härkäpapu, herne ja hamppu. Niitä voi käyttää ympäri vuoden, ja hampusta voi valmistaa myös tofun kaltaista ”tuorejuustoa” eli he-fua. Vaihtelua ruoanlaittoon tuovat myös herne- ja härkäpapuruouhe sekä monipuolinen viljojen käyttö.”

”Ruoan vaihtelevuuden lisäämiseksi kannattaa tutustua kotimaisiin mausteisiin

ja yrtteihin – varsinkin kesällä on saatavilla mainio valikoima tuoreyrttejä. Jos kotona on pakastin, voi yrttejä pakastaa pienissä annoksissa piristämään talven aterioita. Ja syksyisin kannattaa tietysti hyödyntää sien- ja marjasadot”, Inna muistuttaa.

Mutta joulun juhlista perinteisin. Aaton antimet valmistetaan mieluiten mummolta opituilla resepteillä, jotta pöytä saadaan notkumaan tutuista herkuista. Vanhojen perinteiden muuttaminen saattaa tuntua haikealta ja hankalalta – moni uusi resepti on silti kokeilemisen väärtti. Erilaisilla murkeilla ja laatioilla saa luotua vaihtoehtoisia makumatkoja.

Innan vinkki joulun pääruoaksi on hernelapteen. ”Patee on helppo valmistaa ja lisäksi sen voi tehdä tarvittaessa reilusti etukäteen. Patee maistuu myös kylmänä.” Ja jälkiruokapöydän kruunaa sitten raikas karpalo-piparkakkujäädyeke.

Hernepatee

1,5 dl keltaisia tai vihreitä herneitä
6 dl vettä
1 porkkana
3 perunaa
1 sipuli
1 laakerinlehti
1 dl kaurakermaa
2 viipaletta vaaleaa leipää
(päivän vanha on parasta)
3 tl kuivattua persiljaa tai reilusti tuoretta
persiljaa tai tilliä
2 tl kuivattua basilikaa
1 tl sokeria
2 rkl margariinia tai öljyä
1 tl suolaa
0,5 tl mustapippuria

Taikina:

1 dl öljyä
1,4 dl kauramaitoa tai vettä
2,25 dl vehnä jauhoja
2 dl grahamjauhoja

1. Liota herneitä keitinvedessä yön yli.
2. Sekoita kuoritaikinan ainekset ja pane ne jääkaappiin vetäytymään hernetäytteen valmistumisen ajaksi.
3. Keitä herneitä 30 minuuttia kansi raollaan. Lisää sitten kattilaan kuoritut ja pilkotut porkkanat, perunat, sipuli sekä laakerinlehti ja kaurakerma. Keitä vielä ilman kantta 30 minuuttia tai kunnes kaikki ainekset ovat kypsiä. Nestettä tulisi olla jäljellä vain tilkka kattilan pohjalla.
4. Kostuta leipäviipaleet veteen ja purista kuiviksi. Sekoita leivät, mausteet ja margariini hernesekoosseen, poista laakerinlehti ja soseuta herneseos sauvasekoittimella tai survimella.
5. Kauli piirakkataikina suorakaiteen muotoiseksi ja niin isoksi (n. 40 x 50 cm), että saat siitä patelelle myös kannen. Nosta se kaulimien ympärille käärittynä öljyttyyn leipävuokaan varoen, ettei taikina leviä ja repeä matkalla (repeymät voit kyllä korjata). Vuoraa vuoka niin, että taikinaa jää reunojen yli kanneksi.
6. Lusikoi herneseos taikinoituun vuokaan lämpimänä.
7. Nipistä taikinan reunat hyvin kiinni. Jos taikinaa jää pohjasta ylitse ja kaksinkerroin sykerölle, se ei haittaa: täyttöpuoli jää joka tapauksessa piiloon. Paista 200 asteessa uunin alatasolla noin 40 minuuttia. Anna pateen jäähtyä ennen kumoamista, tarjoa viileänä. Koristele herneen versoilla tai tuoreella persiljalla ja paahdetuilla auringonkukan siemenillä. Pateen rakenne paranee, jos se saa vetäytyä yön yli jääkaapissa.

Keittokirja auttaa hidastamaan myös ilmastonmuutosta

Härkäpapua sarvista – herkullista kasvisruokaa läheltä

Multikustannus 2006, 192 s.

Ruoanlaitto on muodissa ja erilaisissa kasvisruokakirjoissakin on valinnanvaraa aina etnisistä ruoista perinteisiin kotimaisiin ohjeisiin. *Härkäpapua sarvista* on kuitenkin ensimmäinen julkaistu lähiruoka-kasvisruokakirja: kaikki resepteissä tarvittavat raaka-aineet ovat saatavissa kotimaisina. Miltä kuulostaisi vaikkapa hernefalafelit tai vadelmasorbetti?

Eurooppalaisen kuluttajan elintarvikkeet matkustavat keskimäärin 4000 kilometriä ennen kuin ne päätyvät kotiin ja ruokapöytänsä. Pidentyvät kuljetusmatkat tarkoittavat myös suurempaa ympäristökuormitusta. Tehokas ratkaisu ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi onkin suosia yli päättään lähiruokaa – vielä tehokkaampi ase ilmastotaistelussa on siirtyä lähellä tuotetun kasvisruoan kuluttajaksi.

Härkäpapua sarvista -kirja sisältää paitisi runsaasti reseptejä, myös tiivistä tietoa lähi- ja kasvisruoan eduista. Kirjan alussa on useita artikkeleita niin ruoan ympäristövaikutuksista ja energiansäästöstä keittiössä kuin myös tasapainoisen kasvisruoan koostamisesta. Tiedonjanoisia varten on kirjaan koottu kattava lähdeluettelo, jonka perusteella on helppo suunnistaa lisätietojen ääreen.

Reseptejä on kolmisensataa, ja ohjeita löytyy aina salaateista ja erilaisista lisäkeistä pääruokiin ja jälkiruokiin asti. Moni

resepti tarjoaa aivan uusia raaka-aineyhdistelmiä: lasten uudeksi suosikiksi voisi veikata esimerkiksi lakupullia. Hauska, kirjan teemaan sopiva lähestymistapa ruokii on niiden jaottelu paitsi ruokalajeittain myös vuodenajan mukaan. Talvisin suositaan reseptejä, joiden raaka-aineet ovat hyvin säilyviä ja siten talvisaikaankin käytettävissä. Kesäajan resepteissä taas suositaan täysin tuoreina parhaimmillaan olevia vihanneksia.

Härkäpapua sarvista on oiva hankinta jokaisen kasvisruoasta kiinnostuneen keittiöön. Reseptit ovat monipuolisia, mutta riittävän yksinkertaisia myös tavallisen kauhanyörittäjän kokeiltaviksi. Kirjan taitto ja ulkoasu on lempeä ja lämmin. Miinusta voisi antaa korkeintaan valokuvien täydellisestä puuttumisesta – runsaampi kuvituskin olisi keventänyt reseptintäyteisiä sivuja. ■

Laura Uotila

Karpalo-piparkakkujäädye

1–1,5 dl sokeria
1 dl vettä
2 dl kaurakermaa
2 dl kauravaniljakastiketta
1,5 dl piparkakkumuruja
200 g (n. 3 dl) karpaloita

1. Kiehauta sokeri ja vesi. Keitä viitisen minuuttia. Jäähdytä.
2. Murskaa tai soseuta karpalot. Vaahdota kauravaniljakastike. Sekoita karpaloihin kerma, sokeriliemi ja piparkakunmurut.

Lisää lopuksi vaahdotettu kauravaniljakastike varovasti.

3. Huuhtelee 1,5 litran kakkuvuoka kylmällä vedellä, täytä jäädyseseksella ja peitä foliolla. Jäädytä pakastimessa vähintään 6 tuntia.

4. Ota jäädye huoneenlämpöön vartti ennen tarjoilua. Jäädye irtoaa vuoastaan hyvin, kun upotat vuoan hetkeksi lämpimään veteen.

Karpalon tilalla voit käyttää myös puolukkaa tai muita marjoja. ■

Päivitä ympäristötietosi

Hevoselle

Helena Telkänranta: Elävä planeetta – Ratkaisuja maailman ympäristöongelmiin, Edita Publishing Oy 2006, 229 s.

Helena Telkänrannan *Elävä planeetta* esittelee yleistajuisesti ja sujuvasti maapalloa vaivaavat ympäristöongelmat. Edellisen vastaavan kirjan, **Erik Wahlströmin** *Ympäristökäsikirjan* ilmestymisestä onkin kulunut jo kohta kaksikymmentä vuotta. Tuossa ajassa maailma on ehtinyt muuttua paljon.

Elävä planeetta kertoo eri ympäristöongelmista alkaen pahimmasta eli ilmastonmuutoksesta jatkaen myrkyillä, jätevuorilla, sukupuutoilla... Kirja selittää ympäristöongelmien syyt ja seuraukset eikä kirja ole tässä suhteessa aina mukavaa luettavaa: planeettamme ei tätä menoa pitkään elä. Mutta ongelmien lisäksi Telkänranta kertoo myös niiden ratkaisemismahdollisuuksista. Arjen vinkkien ja muutamien ympäristöaktivistien henkilökuvienv kautta kasvaa usko maapallon pelastumiseen ja omiin yksilötason mahdollisuuksiin vaikuttaa. Kirjan hyvä puoli ja samalla ero edeltäjänsä onkin toivon herättäminen ympäristökatastrofin keskellä – ja sehän

on jo paljon sel-

Kirjan ulkoasulta olisin kaivannut enemmän hakuteosmaisuuksia. Nyt vaikutelma on koulukirjamainen. Avainsanojen lihavoitinta tekstissä ja runsaampi selventävä kuvitus olisivat helpottaneet tiedon hakemista ja sen välittymistä lukijalle. *Elävä planeetta* on kuitenkin helppolukuinen peruskirja, jonka soisin päätyvän myös niiden käsiin, jotka eivät ole tähän mennessä maailman menolle paljoa korvaansa lotkauttaneet. ■

Pekka Hänninen

Essi Lempinen: Parempi huominen, omakustanne 2006, 80 s.

Parempi huominen kertoo hevosesta eläinsuojelun kohteena yleisellä tasolla sekä hevosalan eri ammattilaisten ja hevosturvakodin näkökulmista. Kirjassa kerrotaan eläinsuojelulain tarkoituksesta ja sen valvomisesta käytännössä sekä hevosenpitoa koskevista määräyksistä ja yleisistä suosituksista. Hevosen pitopaikkaa ja -olosuhteita sekä hevosen hoitoa ja kohtelua koskevat määräykset ja suositukset on kuvattu havainnollisesti ja selkeästi. Eläinsuojelulaki painottaa eläinten oikeutta käyttäytyä niille luonnollisella tavalla. Kirjassa onkin kappale hevosen lajityypillisestä käyttäytymisestä, jossa kerrotaan muun muassa hevosen luontaisesta pako-reaktiosta ja hevosesta laumaeläimenä.

Harvalla hevosenomistajalla on nyky-päivänä mahdollisuus oman tallin pitoon. Useat hevoset asuvatkin täysihoidossa toisten talleissa, eivätkä vuokrasuhteet suju aina ongelmitta. Kirjassa kuvataan erilaisia ongelmatilanteita ja toimimista niissä hevosen hyvinvoinnin kannalta oikein: miten toimitaan tilanteessa, jossa hevosen omistaja jättää tallivuokrat maksamatta?

Kurkistus Linkolan pirttiin

Eero Alén: Linkolan soutaja, Sammakko 2006, 247 s.

Eero Alén oli Linkolalla soutajana syksyn 1994. Tuolloin kirjoitettu päiväkirja on julkaistu romaanina. Elämä Sääksmäellä on niukkaa ja ankaraa. Verkoilla soudetaan koko valoisa aika ja usein vielä pimeäkin. Linkola rupattelee – silloin kun sattuu olemaan hyvällä tuulella – yhtä jos toista maailman menosta. Iltaisin Alén kirjasi puhutut ja tapahtuneet vihkoonsa.

Alénin kirja on mukaansa tempaava ja ironisella huumorilla höystetty. Vaikka soutamista on kirjassa loputtomiin, jaksaa tekstin tenho kantaa yli Vanajaveden selkien. Kirjaa lukee ahmien. Soutajan välittäminä Linkolan ajatukset saavuttavat kriittisempiäkin lukijoita ja samalla kuva Linkolasta pehmenee – Linkola syö salaa

suklaata.

Alén kehuu Linkolaa parhaaksi suomalaiseksi kirjoittajaksi. Kaivan esiin Linkolan *Unelmat paremmasta maailmasta* ja luen sieltä esseen *Luonnonuojelun älyllinen rehellisyys* vuodelta 1967. Totta, Linkolan teksti kulkee kuin juna. Eikä kirjoituksen sisältökään ole 40 vuodessa hitustakaan väljähtynyt. ■

Pekka Hänninen

Kuva: Pekka Hänninen

parempi huomina

Kirjassa käsiteltäviä asioita on konkretisoi-
tu myös esimerkkitapauksien avulla, mikä
tekee lukemisesta mielenkiintoisempaa.

Kasvatavien hevosten määrät ovat tuoneet mu-
kanaan ongelman kuolleen hevosen jatko-
käsittelystä, kun samaan aikaan teurassää-
dökset ovat kiristyneet ja hautauskäytäntö
on ollut viime vuosina epäselvä. Eläinsuo-
jellisia ongelmia syntyy myös, kun sairai-
ta hevosia mieluummin myydään hal-
valla omistajalta toiselle kuin lopetetaan.
Hevosen liiallinen inhimillistäminen voi
puolestaan tehdä luopumisesta vaikean.
Kirja sisältää tärkeää tietoa hevostenom-
istajille ja sellaisiksi aikoville. Nuorimmista
hevosharrastajista saattaa tuntua raa'alta
lukea hevosen lopetustavoista ja ruhon kä-
sittelystä.

Kirjassa on mielenkiintoinen luku, jossa
haastatellaan useita hevosalan asiantun-
tijoita, kuten eläinlääkäreitä, kengittäjää
ja equiterapeuttia, jotka kertovat hevosen
oloista Suomessa, eläinsuojelusäädöksistä
sekä hevostenpidon yleisistä epäkohdista.
Kaikki haastatellut pitivät Suomen eläin-

**Hevosta ei saa inhimillistää ja sen tulee
saada elää laumassa riittävän isossa
aitauksessa.**

suojelulakia hyvänä, mutta totesivat lain
tulkintojen eroavan toisistaan liikaa. Monet
toivoivat myös, että kunnaneläinlääkärit
vapautettaisiin eläinsuojeluvallasta ja
tehtävät siirrettäisiin siihen perehtyneelle
viranomaiselle. Ammattilaisia huolestutti
myös hevostietojen ja -taitojen puute: he-
vosia inhimillistetään liikaa eivätkä ne pys-
ty käyttäytymään lajilleen ominaisesti.

Parempi huomina on myös vuonna
2004 perustetun hevosturvakoti Equisafen
ensimmäinen vuosikirja. Kirjan kirjoittaja,
eläinsuojeluvallasta **Essi Leminen** kertoo
viimeisessä luvussa omasta taustastaan
hevosten ja eläinsuojelun parissa sekä tur-
vakodin perustamisesta ja sen ensimmäi-
sistä asukeista. Kirja on omakustanne ja

siinä on mustavalkoinen kuvitus, jossa esi-
tellään sekä hyvinvoivia hevosia sopivissa
olosuhteissa että eri tavoin laiminlyötyjä
hevosia. Parempi painotekniikka olisi teh-
nyt oikeutta kuville.

Kirja antaa hyvää tietoa ja ajattelemisen
aihetta kaikille hevosista kiinnostuneille ja
sitä voi suositella erityisesti oman hevosen
hankkimista suunnitteleville. Hevosten-
pidosta ja -hoidosta on yhtä monta mielipi-
dettä kun on alan harrastajia, joten asiallis-
ta tietoa myös eläinsuojelunäkökulmasta
katsottuna tarvitaan. ■

Piia Sahlström

Kirjaa myy muun muassa SEY.

Outoja jälkiä hangella?

**Marcus Wikman: Lumijälkiopas, Met-
sästäjäin Keskusjärjestö ja Riista- ja
kalatalouden tutkimuslaitos 2005, noin
40 lajia, 130 s.**

Valvojat joutuvat joskus seuraamaan
tai jäljittämään karannutta lem-
mikkiä tai loukkaantunutta luon-
noneläintä maastossa. Varsinkin talvella
metsässä vilistää ristiin rastiin lukuisten
eri eläinten jälkiä, ja varsinaisen kohteen
seuraaminen voi olla vaikeata, ellei jäljes-
täjä tunne hyvin eri eläinten jättämiä jäl-
kiä. **Marcus Wikmanin** taskuun menevä
Lumijälkiopas on oiva apu tässä työssä.

Kirjan alussa Wikman antaa neuvoja jäl-
jestämiseen yleisellä tasolla: miten jälkiä
tulee lukea ja katsoa. Kissa muun muassa
voi astua takakäpälällään etukäpäälänsä
painanteeseen, jolloin jälki voi näyttää sil-
tä kuin eläimellä olisi ollut näätäeläinten
tapaan viisi varvasta. Jälkiä seurattaessa pi-
tääkin olla tarkka ja kriittinen – eikä silti
jälkiä aina voi tunnistaa.

Lajikuvaukset ovat varsin seikkaperäi-
set. Kunkin lajin erilaiset jäljet kuvataan
perusteellisesti, ja piirros- ja valokuvia on
erilaisista jäljistä eri tilanteissa runsaasti.
Dick Forsmanin kauniit akvarellinjetit
esiteltävästä eläimestä somistavat kirjaa.
Jälkien lisäksi kirja kertoo kunkin lajin
runsauden ja levinneisyyden. Kymmenen
vuoden takaiseen alkuperäisversioon ver-

rattuna nyt käsillä oleva kirja onkin puolet
paksumpi.

Lumijälkiopas esittelee riistanisäkkäi-
den lisäksi lyhyesti liito-oravan, lumikon,
myyrien ja hiirien sekä metsäkanalintujen
jäljet. Myös kissan ja koiran jäljet on esitel-
ty. Jäljittäjien ja lumijälkilaskijoiden lisäksi
kirjasta on varmasti iloa myös tavalliselle
luonnossa kulkijalle – jälkien opettelusta
voi saada mukavan talviharrastuksen. ■

Pekka Hänninen

Uudet eläinsuojeluvalvojat

Viime kesän valvojen peruskurssilta SEY on saanut 18 uutta eläinsuojeluvalvojaa ja yhden eläinsuojeluneuvojan. Kaikkien esittelyt eivät ehtineet tähän lehteen. Seuraavassa Eläinten ystävässä on lisää valvojaesittelyjä.

Riikka Ahonen-Virtanen (35) on sairaanhoitaja Lappeenrannasta. Päätoimensa lisäksi hän työskentelee eläinkaupassa. Lemmikkeinä hänellä on kolme kilpikonnaa ja kaksi afrikkalaista valkovatsasiiliä. Eläinsuojeluvalvotoiminnan ja kahden työn lisäksi harrastuksille ei jää enää aikaa.

Miia Bågman (32) Joutsasta on ammatiltaan tarjoilija. Miiällä on kaksi koiraa ja kolme kissaa. Maatalouden eläimetkin ovat tuttuja, sillä hän on kasvanut maalla ja ollut eläinten kanssa tekemisissä jo lapsesta alkaen. Harrastuksena on kaikenlainen eläinten kanssa puuhastelu.

Anette Kare (25) on eläintenhoitaja Espoosta. Hän vastaa Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen koiratalosta. Aikaisemmin hän on työskennellyt hevostenhoitajana ja eläintarvikeliikkeessä sekä eläinlääkäriasemalla avustajana. Lisäksi Anette pitää ongelmakoira-kursseja. Hänellä on kaksi koiraa. Lisäksi hän harrastaa pelastuskoiratoimintaa, ratsastusta ja kaikenlaista puuhastelua koirien kanssa.

Satu Halonen (31) on myyntipäällikkö Sipoosta. Hän on työskennellyt mm. hevosten hoitajana ja ratsastuksenohjaajana. Lapsuudenkodissa oli eläimiä lehmistä lampaisiin. Tällä hetkellä hänellä on hevonen ja kissa. Harrastuksia ovat ratsastus, raviurheilu, lukeminen ja liikunta.

Maria Kyllönen (26) on musiikkipedagogi Jyväskylästä. Hän työskentelee opettajana musiikkiopistossa. Marialla on koira, kaksi kissaa ja akvaario. Hän pitää myös sijaiskotia Keski-Suomen eläinsuojeluyhdistyksen kotia etsiville kissoille. Hän harrastaa eläinten lisäksi käsitöitä ja liikuntaa.

Sirkka Hytönen (50) on maatalouslomitaja Toivakasta. Hän toimii myös luomutar kastajana Eviralla. Lemmikkinä hänellä on kissa, jonka nimi on Masa Pellervo. Sirkkan harrastuksia ovat lukeminen, kirjoittaminen, lenkkeily, tukihenkilö- ja eläinsuojelutoiminta.

Mia Kumpulainen (29) on sihteeri Tampereelta. Hän toimii sihteerinä myös Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistyksessä. Miiällä on tällä hetkellä kaksi koiraa, joiden kanssa hän harrastaa tokoa, juoksemista ja vetämistä. Aikaisemmin hänellä on ollut myös jyrisijöitä ja kaneja.

Johanna Lassinniemi (35) on leikkaus-anestesia-asiairanhoidaja Lopelta. Johannalla on neljä koiraa ja hän kasvattaa dobermanneja. Hän on mukana Suomen Dobermaniyhdistyksen toiminnassa.

Pia Lehmonen (41) on lähihoitaja ja sosiaalialan ohjaaja Suolahdesta. Hän työskentelee päihdetyöntekijänä sekä hengityshalvauspotilaiden hoitajana. Pia toimii Keski-Suomen eläinsuojeluyhdistyksessä ja on ollut perustamassa Suomen collieresue ry:tä, jonka kautta hänellä on itsellään koira. Piialla on myös kaksi kissaa, jotka ovat tulleet hänelle löytöeläinkodista.

Annika Malino (44) on eläintenhoitaja Iitistä. Hän on toiminut aktiivisesti Kouvolan eläinsuojeluyhdistyksessä vuodesta 2003 ja toimii nyt yhdistyksessä puheenjohtajana ja koiravastaavana. Kotona hänellä on kolme koiraa sekä neljä omaa kissaa ja vaihteleva määrä hoitokissoja. Harrastuksina eläinten lisäksi on eläintiedon hankkiminen ja kesäisin uinti.

Tiina Oksanen (32) on perushoitaja ja sairaanhoidon opiskelija Hankasalmeelta. Hän on käynyt koirahierojakurssin ja tekee sivutoimisesti koirahierojan työtä. Tiinalla on kaksi koiraa ja kaksi kissaa. Harrastuksia ovat juoksu, vetohiihto, kuntosaliharjoittelu ja palveluskoiratoiminta. Tiina on mukana myös Suomen Rottweileryhdistyksessä, jossa hän toimii rahastonhoitajana.

Birgitta Peuhkuri (38) on teollisuusvartija Lappeenrannasta. Hän on Lappeenrannan eläinsuojeluyhdistyksen hallituksen varajäsen. Birgitalla on kaksi koiraa, kaksi kissaa, kaksi nelivarvaskilpikonaa sekä akvaario. Vapaa-aika kuluu lähinnä eläinten parissa.

Tiina Ranta-Panula (27) on ammatiltaan lähihoitaja ja toimii päihde- ja mielenterveysohjaajana. Hän on tänä vuonna perustanut eläinhuollon, johon tulee myös löytöeläimiä. Tiinalla on kolme koiraa ja kissa, sekä vaihteleva määrä löytö- ja hoitoeläimiä. Eläinten lisäksi harrastuksena on kuntosalilla käynti.

Krista Soininen (30) on maatalouslomitaja Pyhäjärveltä. Kristalla on kuusi hevosta, kaksi tallikissaa ja sekarotuinen koira. Harrastuksena ovat hevoset kaikin tavoin: myös kuutamoratsastus ja rekiajelu. Hän on mukana myös Ylivieskan eläinsuojeluyhdistyksen toiminnassa.

Marika Taskila (27) Urjalasta työskentelee tutkimusmestarina Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksessa Jokioisilla. Hän on opiskeluaikoinaan toiminut myös maatalouslomitajana ja nykyisessä työpaikassakin hän touhuu jatkuvasti lehmien kanssa. Marikalla on kolme koiraa ja kaksi kissaa. Eläimet ovat enemmänkin elämäntapa kuin harrastus.

Heidi Tanskanen (29) on agrologi Saarijärveltä. Hän työskentelee hanketoimihenkilönä maatalousalalla. Hän on myös työskennellyt maatalouslomitajana ja karjanhoitajana. Lämpäiden, sikojen ja kanojenkin hoito on tuttua. Kotona Heidillä on koiria ja vapaa-aika kuluu pääasiassa koirien kanssa luonnossa liikkuen. Hän harrastaa myös kuntosalilla käyntiä. ■

Eläinten ystävä 90 vuotta sitten

KOONNUT: MARIKA SALIN

Eläinten ystävä -lehden marraskuun numerossa 1916 Punkalaitumen eläinsuojeluyhdistyksen sihteeri kertoo yhdistyksen toiminnasta edellisenä vuotena.

”Varsin tehokas ja laaja hevosten ja karjan tarkastus toimitettiin viime keväänä Porista kutsutun eläinsuojeluskonstaapeli **Lehdon** avustuksella. Hänen toimestaan ammuttiin 4 hevosta, useita lähetettiin eläinlääkärin tarkastettavaksi, monelle annettiin silloin ja myöhemminkin muistutuksia huonosta eläinten hoidosta. Tämä tarkastus näytti koko tehokkaasti vaikuttaneen. On tultu huomaamaan, että missä muistutuksia annettiin, siellä tapahtui aika suuri parannus eläinten hoidossa. Lisäksi on yhdistys pienillä avustuksilla auttanut köyhiä, että he ovat voineet paremmin eläimiänsä hoitaa, ja jos on pitänyt sellaisilta ottaa hevonen pois, niin on siitä olosuhteiden mukaan maksettu pieni korvaus. Kuluvan talven aikana on ryhdytty kokoomaan eläimille takatalvivarastoja.”

”Mutta yhtä tärkeänä kuin tämän käytännöllisen työn, on myös yhdistys pitänyt eläinsuojelustyön aatteellisen työn ja tunnetuksi tekemisen. Tässä tarkoituksessa on kirjoitettu useita kirjoituksia Punkalaitumen Sanomiin ja levitetty *Eläinten Ystävää*. Viime syksynä pidettiin myös iltama, jonka ohjelma oli kokonaan omistettu eläinsuojelusaatteen valaistamiseksi.”

Joulukuun numerossa **Torsten K. Forstén** kantaa huolta *Eläinten Ystävän* tulevaisuudesta. ”11 vuotta on *Eläinten Ystävää* ohjeitansa kansalaisille jaellut, ja sitä tahtoo se edelleen tehdä. --- Ja tämän meidän kaikkien parastamme tarkottavan

julkaisun odotamme siten kun yhä uusiakin tilaajia saadaan, löytävän tiensä ainakin kaikkien niiden kansalaistemme koteihin, joissa oivalletaan tunnussanamme ’Oikeutta kaikille’”, kirjoittaa Forstén. Olisipa eversti ollut tyytyväinen, jos olisi tiennyt rakkaan julkaisunsa ilmestyvän peräti katkoksitta vielä ainakin yhdeksänkymmenen vuoden ajan ja siitäkin yhä eteenpäin!

Samassa numerossa julkaistiin vielä **V. V. Tuomiojan** pitämä pöytäkirja yhdistyksen lokakuun kokouksesta. Kokouksessa ”puheenjohtaja ilmoitti, että eräs venäläinen upseeri, joka on hyvin innostunut eläinsuojeluasianaan, käyden ehtimiseen Eläinsuojelustoimistossa, oli lahjoittanut eläinsuojelustyötä varten 5 mk.”

”Helsingin kaupunginvaltuustolta päätettiin pyytää 1000 markkaa eläinsuojelustyötä varten sekä Senaatilta edelleenkin vapaalippua valtion rautateillä, mikäli mahdollista sellaista, että se oikeuttaisi myöskin tavarajunissa kulkemiseen.”

”Päätettiin kääntyä Rautatiehallituksen puoleen pyytäen, että se kehoittaisi rautatieasemilla olevia poliiseja pitämään vaaria, ettei eläinräökkäystä harjoitettaisi eläimiä rautateitse kuljetettaessa.”

”Kun erään venäläisen rouvan koira jo pitkät ajat on hoidettu ahtaassa kopissa tšekäläisessä eläinklinikassa, mikä on herättänyt sääliä ja kummastusta, päätettiin asiasta ilmoittaa poliisille, ellei moista eläinräökkäystä muuten heti saada lopetetuksi.” ■

Vet Cat Neutered

pitää kissan ihannepainossaan ja ehkäisee virtsakivien kehittymistä

WALTHAM®

URINE DILUTION	BODY FAT CONTROL	SKIN BARRIER	HAIRBALL REGULATOR

Laimentaa virtsaa pitäen sen lievästi happamana. Ehkäisee virtsakivien muodostumista.

Valkuaisainerakenne muistuttaa kissan luontaista ravintoa ja ehkäisee lihomista.

Huolehtii ihon terveydestä ja ylläpitää turkin hyvinvointia.

Vähentää nieltujen karvojen tarttumista toisiinsa ehkäisten karvapallojen muodostumista. Edistää suoliston toimintaa.

www.royalcanin.fi

Kirppu nauttii talvesta ja lumesta. Mutta Kirppupäpääseekin sisälle lämpimään heti, kun mieli tekee. Kirppu käy sääliksi niitä ulkona asuvia koiria, joille omistajat eivät ole järjestäneet lämmintä koppia. Lyhytkarvaisiakin koiria pidetään joskus huterissa lautahökkeissä, ja se ei tietenkään ole oikein. Jos sellaista näkee, kannattaa asiasta heti ilmoittaa eläinsuojeluvalvojalle, poliisille tai kunnaneläinlääkärille.

Karkkilalainen **Tuuli Lampen** on vasta seitsenvuotias, mutta kirjoittaa ja piirtää jo hienosti. Näin pohtii Tuuli tekstissään:

”Olen pannut merkille, miten huonosti eläimiä joskus kohdellaan. Eläimille ei saa kiroilla, jos ne tekevät väärin, tai muutenkaan sanoa pahasti. Kerran kun me tultiin isän kanssa tarhasta kotiin, niin näin kuinka koiralle kiroiltiin, kun sen olisi pitänyt ylittää suojatietä, mutta se vain hyppi iloisena. Eläinrakkaana minun käy aina sääliksi, kun eläimiä kohdellaan väärin.”

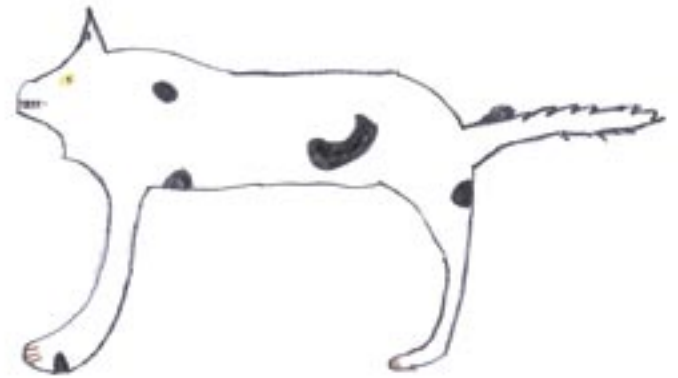
”Ehdotan, että hoitaisitte eläimiä paremmin ja paljon kiltimmin. Joskus minusta tuntuu, että alan ihan itkeä, jos eläimille puhutaan rumasti”, jatkaa Tuuli.

Kymmenvuotias **Ville Lehto** kirjoittaa: ”Luonnonvaraisia eläimiä ei saa vahingoittaa. Monet eläimet voivat kuolla sukupuuttoon, jos niitä ei suojella. Metsästys on haitaksi monille linnuille.”

Ohessa myös Tuulin ja Villen piirroksia sekä yhdeksänvuotiaan **Aleksin Siitarin** piirtämä valko-musta koiraa.

Kirppu toivottaa kaikille lapsille ja nuorille oikein Hauskaa Joulua – ja tietysti myös kaikille eläimille! Kirjoitelkaa taas Kirppun nurkkaan osoitteella Marika Salin, Sinervänpolku 15, 12750 Pilpala. ■

*Terveisin Kirppu ja emäntänsä
Marika Salin*

ALEKSI SIITARI

